

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.01.1988, sp. zn. 5 Tz 20/87, ECLI:CZ:NS:1988:5.TZ.20.1987.1

Číslo: 37/1988

Právní věta: Ustanovení § 238 odst. 1 al. 2 tr. zák. o rušení domovní svobody předpokládá, že pachatel pojal úmysl vykonat v cizím domě nebo bytě násilí ještě předtím, než do uvedených objektů vnikl. Za takový úmysl nelze považovat záměr pachatele odcizit v bytě nebo domě jiného cizí věc.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.01.1988

Spisová značka: 5 Tz 20/87

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Porušování domovní svobody

Předpisy: 140/1961 Sb. § 238 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37

Ustanovení § 238 odst. 1 al. 2 tr. zák. o rušení domovní svobody předpokládá, že pachatel pojal úmysl vykonat v cizím domě nebo bytě násilí ještě předtím, než do uvedených objektů vnikl. Za takový úmysl nelze považovat záměr pachatele odcizit v bytě nebo domě jiného cizí věc.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 21. 1. 1988 sp. zn. [5 Tz 20/87.](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek okresního soudu v Semilech z 25. března 1987 sp. zn. 2 T 91/87 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Semilech ze dne 25. března 1987 pod sp. zn. 2 T 91/87 byl obviněný R. B. uznán vinným trestnými činy krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 247 odst. 1 tr. zák. za použití § 43 odst. 1 a § 44 odst. 1, 3 tr. zák. k trestu nápravného opatření v trvání šesti měsíců se srážkou z odměny za práci ve výši 20 Podle § 228 odst. 1 tr. ř. zavázal okresní soud obviněného povinností zaplatit poškozenému J. T. částku 1170,- Kčs. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. pak tohoto poškozeného odkázal se zbytkem uplatněného

nároku nařízení ve věcech občanskoprávních.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně spáchal obviněný uvedené trestné činy tak, že v Turnově-Ohrazenicích, okr. Semily, ke škodě J. T. dne 7. listopadu 1986 neoprávněně vnikl do neuzamčeného pokoje v domě čp. 152 a odcizil tam částku 1000,- Kčs v hotovosti, dne 7. ledna 1987 tamtéž během návštěvy využil nepřítomnosti J. T. v pokoji a odcizil částku 170,- Kčs a naposledy dne 13. ledna 1987 opět vnikl sám do pokoje poškozeného, kde odcizil 16 gramofonových desek v celkové hodnotě 576,- Kčs a peněžní částku ve výši 450,- Kčs, kterou našel v sekretáři, u něhož před tím vypáčil dvířka.

Rozsudek nabyl právní moci dnem 25. března 1987 v řízení před soudem prvního stupně.

Proti tomuto rozsudku podal ministr spravedlnosti ČSR ve prospěch obviněného stížnost pro porušení zákona. Vytkl v ní okresnímu soudu v Semilech, že v hlavním líčení neprovedl důkaz trestním spisem okresního soudu v Semilech sp. zn. 1 T 31/87. Nezjistil tak, že obviněný byl odsouzen dne 29. ledna 1987 pro trestné činy opilství podle § 201 tr. zák. a neoprávněné užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák. k trestu nápravného opatření v trvání osmi měsíců se srážkami z odměny za práci ve výši 15 a dále k trestu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu dvou roků. Přezkoumávané trestné činnosti se obviněný dopustil v období od 17. listopadu 1986 do 13. ledna 1987, tedy ještě před tím, než byl vyhlášen zmíněný odsuzující rozsudek za jinou jeho trestnou činnost. Okresní soud v Semilech měl proto rozsudkem ze dne 25. března 1987 pod sp. zn. 2 T 91/87 podle § 35 odst. 2 tr. zák. uložit obviněnému souhrnný trest a současně zrušit výrok o trestu z rozsudku téhož soudu ze dne 29. ledna 1987 sp. zn. 1 T 31/87. V důsledku nesprávného postupu došlo k tomu, že obviněnému byly uloženy dva tresty nápravného opatření, jejich celková výměra v souhrnu převyšuje maximální zákonem stanovenou hranici pro tento druh trestu.

V závěru stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti ČSR navrhl, aby Nejvyšší soud ČSSR podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem okresního soudu v Semilech ze dne 25. března 1987 sp. zn. 2 T 91/87 byl porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 5 tr. ř. a § 35 odst. 2 tr. zák. v neprospěch obviněného, dále aby tento rozsudek ve výroku o trestu zrušil a postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal ve smyslu § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Základní pochybení napadeného rozsudku spočívá v tom, že výroky o vině i trestu nejsou založeny na přesných a úplných skutkových zjištěních.

Z důkazů provedených v hlavním líčení okresní soud v Semilech správně zjistil, že obviněný ve třech případech vnikl do neuzamčeného pokoje v domě čp. 152 v Turnově-Ohrazenicích, okr. Semily, a odcizil tam ke škodě J. T. peníze na hotovosti v celkové částce 1620,- Kčs a gramofonové desky v hodnotě 576,- Kčs. Toto jednání také posoudil v souladu se zákonem jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., jehož se obviněný dopustil třemi útoky. Skutkově nepodložený a v každém případě předčasný je však závěr okresního soudu, že obviněný spáchal v jednočinném souběhu s trestným činem krádeže trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. Nesprávné je pak i odůvodnění této právní kvalifikace v napadeném rozsudku, podle kterého obviněný vstoupil do bytu poškozeného „v úmyslu odcizit tam peníze a desky, tedy vykonat tam násilí“.

K této problematice je třeba především uvést, že skutková podstata trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. zahrnuje tři způsoby trestné činnosti: - pachatel vnikne

do domu nebo do bytu jiného tím, že násilím, případně pohrůžkou bezprostředního násilí, překoná překážky, které mu v uskutečnění jeho záměru brání; - pachatel neoprávněně vnikne do domu nebo do bytu jiného v úmyslu vykonat tam násilí; - pachatel setrvá v domě nebo v bytě jiného neoprávněně v úmyslu vykonat tam násilí.

Podle § 238 odst. 1 tr. zák. jsou tedy postihovány tři různé formy porušování domovní svobody; v rozsudku okresního soudu není však uvedeno, které z nich se obviněný měl dopustit.

Z dosavadních skutkových zjištění napadeného rozsudku vyplývá, že přicházela v úvahu aplikace zejména druhé ze shora uvedených variant jednání, obsažených ve skutkové podstatě trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. K naplnění jejích znaků je však nezbytné nebezpečně prokázat, že úmysl vykonat násilí v cizím domě nebo bytě pojal pachatel ještě před tím, než do uvedených objektů vnikl. Tento úmysl nelze ztotožňovat se záměrem odcizit v bytě nebo domě jiného cizí věci, jak podle odůvodnění napadeného rozsudku nesprávně uvažoval okresní soud. V tomto ohledu se totiž vyžaduje, aby pachatel ještě před vniknutím do cizího domu nebo bytu byl přinejmenším srozuměn s tím, že v předmětném objektu použije násilí za účelem odstranění nebo překonání překážek, které by mu podle jeho představ mohly bránit ve zmocnění se cizích věcí. Takovými překážkami mohou být jak fyzické osoby, tak i věci (uzamčené zásuvky, skříně nebo dveře do další místnosti bytu).

Z tohoto hlediska nevěnoval však okresní soud náležitou pozornost objasnění subjektivní stránky jednání obviněného. Jeho výslech v hlavním líčení nezaměřil ke zjištění, zda u některého ze tří spáchaných útoků byl v době před vniknutím do pokoje J. T. alespoň srozuměn s tím, že tam použije násilí a v jaké intenzitě. Pozornost měl okresní soud věnovat zejména třetímu z uvedených útoků spáchanému dne 13. ledna 1987. Výslechem obviněného bylo nezbytné objasnit, zda se zřetelem na zkušenosti získané při předchozích vniknutích do pokoje J. T. věděl ještě před uskutečněním posledního útoku, že peníze na hotovosti získá pouze násilným vypáčením dvířek sekretáře, a zda s takovou možností byl srozuměn.

Dále se Nejvyšší soud ČSR zabýval nedostatky v postupu okresního soudu při ukládání trestu.